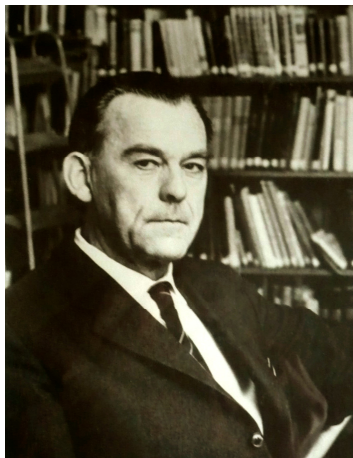

100 lat slawistyki w Lund

Sigurd Agrell (1881–1937)

fot. z archiwum Terho Paulssona

Knut Olof Falk (1906–1990)

fot. z archiwum Terho Paulssona

Od roku 1905 profesor historii Sam Claesson czynił starania, aby Uniwersytet w Lund wprowadził naukę języka rosyjskiego. W ich rezultacie w 1907 r. Rząd JKM Szwecji przydzielił fundusze na stanowisko wykładowcy języków słowiańskich, szczególnie rosyjskiego. W następnym roku – dokładnie sto lat temu – slawista z Uppsali Sigurd Agrell (1881–1937) pierwszy objął to stanowisko. Kiedy, w 1921 r. ustanowiono profesurę języków słowiańskich, przyznano ją bez konkursu Agrellowi. Agrell zajmował się m.in. funkcją przedrostków w czasownikach języka polskiego, ważną również w innych językach słowiańskich. Sigurd Agrell, pochodzący z prowincji Värmland, w środkowej Szwecji, stał się jedną z najbardziej oryginalnych postaci w historii Uniwersytetu w Lund.

W 1947 r. (głównie staraniem Knuta Olofa Falka) powstał Zakład Sławistyki Uniwersytetu w Lund, umieszczony wtedy w mieszkaniu przy Clemensstorget. Sławistyka była zresztą pierwszą dyscypliną językoznawczą, która otrzymała status oddzielnego zakładu. W r. 1954 Zakład przeniósł się do znanej wielu pokoleń slawistów Willi Profesorskiej Thungsberga przy Finnngatan 12, a w 1970 r. również i do Willi Różanej Bromana przy Finnngatan 14.

W latach 1945–1971 na lundeńskiej slawistyce działał wspomniany już znawca języków słowiańskich i bałtyckich Knut Olof Falk (1906–1990), który od r. 1934, a potem od 1959 r. organizował ekspedycje językoznawcze na Suwalszczyznę (do dawnej Jaćwieży), badające ślady języka Jaćwingów i wywodzące się z niego nazewnictwo, czyli *toponomastykę* tego obszaru.

Przez długi czas slawistyka w Lund ukierunkowana była na językoznawstwo, szczególnie historię języków słowiańskich. Od wczesnych lat 70. profil slawistyki lundeńskiej zaczął się rozszerzać na literaturoznawstwo i historię kultury.

Ważną fazę tej ekspansji stanowiła nowa dyscyplina: wiedza o wschodniej i środkowej Europie, obejmująca zarówno historię literatury, jak i historię kultury oraz rozwój społeczny tego regionu.

Gdy powstał nowy ośrodek językoznawczy i literaturoznawczy SOL (Språk- och Litteraturcentrum), wcielono do niego Zakład Sławistyki. Równocześnie liczba uprawianych dyscyplin została zredukowana do trzech: tematyka rosyjska, tematyka polska i studia o Europie Środkowej i Wschodniej. Są to studia magisterskie, a w studiach podyplomowych (także doktoranckich) nadal istnieje filologia słowiańska oraz historia kultury Europy Środkowo-Wschodniej.

26 września 2008, na Uniwersytecie w Lund obchodzono Jubileusz Sławistyki. Zorganizowano jednodniowe sympozjum naukowe z następującymi wykładami (w języku szwedzkim):

- Terho Paulsson, *Sigurd Agrell – kawaler wermlandzki i ojciec lundeńskiej slawistyki*.
- Per Durst-Andersen, *Wewnętrzna logika języka rosyjskiego. Semiotyka, pojęcia i percepcja*.
- Lars Steensland, *Historia języka rosyjskiego w wyjaśnieniu nordyckim. Co właściwie robili w Rosji Wikingowie z Älvdalen?*
- L'ubomir Ďurovič, *Wyprawa wojenna Karola XII do Rosji w opisie Daniela Krmana, słowackiego biskupa luterańskiego*.
- Fiona Björling, *Czy w postlingwistycznej epoce przetrwa znaczenie języka dla literaturoznawstwa?*
- Dorota Tubielewicz-Mattsson, *Czas i miejsce. Polska literatura w Szwecji*.
- Kristian Gerner, *Dziedziny studiów i badań wschodnioeuropejskich od zimnej wojny do nowego porządku światowego*.
- Dyskusja panelowa (przew. Barbara Törnqvist-Plewa), *Europa Wschodnia i Środkowa po 1989 roku i jutro*.

Tym jubileuszowym dniem Komitet Jubileuszowy (w składzie: Terho Paulsson¹, Lars Steensland, Barbara Törnqvist-Plewa, L'ubomir Ďurovič, Johan Muskala) pragnął pokazać, jak wielostronna stała się przez to stulecie slawistyka w Uniwersytecie w Lund.

TERHO PAULSSON

¹ 26 listopada 2008, Terho Paulsson wygłosił referat w Komisji Historii Nauki PAU pt. *Ślawiści z Lund na polskiej ziemi*.

Terho Paulsson:
– Po stu latach slawistyka na Uniwersytecie w Lund stała się wielostronna.

fot. Barbara Kobos